

MAYAT

Missä he asuivat?

Mayat asettuivat Jukataniin niemimaalle.

Mitä he keksivät?

Mayat tuottivat monia merkittäviä keksintöjä samaan aikaan muun maailman kanssa tai jopa aiemmin.

- Mayoilla edistyksellinen kalenterijärjestelmä.
- Mayojen lääketiede oli kehittynyttä. Mayat ompelivat haavoja hiuksilla ja valmistivat toimivia hammas-, jalka- ja käsiproteeseja. He hyödynsivät leikkauksissa kasveista valmistettuja nukutus- ja puudutusaineita.
- Mayoilla oli yhteinen laki ja kehittynyt oikeusjärjestelmä tuomareineen, jotka valvoivat oikeuden toteutumista valtakunnassa.
- Tutkijat uskovat, että mayat käyttivät laskelmissaan nollaa. Kunnia nollan keksimisestä annetaan usein intialaiselle matemaatikolle, mutta vaikuttaa siltä, että mayatkin keksivät nollan itsenäisesti.
- Mayat vulkanoivat kumia useita vuosisatoja ennen kuin Charles Good-year kehitti oman menetelmänsä kumin vulkanoimiseen.
- Mayoilla oli kehittynyt kirjoitusjärjestelmä, ja he kirjoittivat kirjoja.

Miltä he näyttivät?

Ulkonäkö oli mayoille tärkeä, ja he olivat valmiita näkemään paljon vaivaa kauneuden eteen.

- Muodikkaat mayat viilasivat hampaansa ja koristelivat ne pienillä korukivillä hampaiden hermoja vahingoittamatta.
- Mayat pitivät luiskaa otsaa kauniina ja muotoilivat vauvojen joustavaa pääkalloa puristamalla sen puulevyjen väliin toivotun kallonmuodon saamiseksi.
- Myös karsastusta pidettiin viehättävänä, ja vanhemmat roikuttivat vauvojensa kasvojen edessä pieniä esineitä narussa siinä toivossa, että jälkikasvu alkaisi katsoa kiertoon.
- Ylhäiset mayat arvostivat kyömyneniä, ja he yrittivät muovata lastensa nenää savella.
- Sekä rikkaat että köyhät mayat käyttivät mielellään koruja. Köyhillä ei kuitenkaan ollut varaa jadeen ja kultaan, ja he tekivät koruja puusta, luista ja maalatusta savesta.
- Lyhyet hiukset olivat häpeäksi sekä miehille että naisille, ja pikkurikoksista rangaistiin usein kynimällä syyllisen hiukset lyhyiksi.

Mitä he rakensivat?

Hyvin säilynyt Chichén Itzá oli yksi mayojen suurimmista ja tärkeimmistä kaupungeista, ja vierasmaalaisten matkalaisten ja kauppiaiden vaikutus näkyy siellä selvästi.

Kaupungin keskustassa kohoaa suuri sulkakäärmejumala Kukulcánille omistettu pyramiditemppeli, joka rakennettiin vuoden 800 tienoilla.

Pyramidia -ympäröi noin viiden neliökilometrin laajuinen alue, jossa oli muita temppeleitä, julkisia rakennuksia sekä pallokenttiä.

Hallintoalueen ympärillä oli asuntoja ja muita rakennuksia. Arkeologit ovat löytäneet Chichén Itzásta kaikkiaan 13 pallokenttää, joista suurin on mitoiltaan peräti 96,5 x 30 metriä.

Miten he kasvattivat lapsiaan?

Mayoilla ei ollut kouluja, mutta rikkaiden perheiden ja aatelisten lapset saivat opetusta papeilta. Tavalliset mayalapset oppivat tarvitsemansa taidot vanhemmiltaan. Tytöistä koulutettiin hyviä perheenemäntiä, ja poikien odotettiin opiskelevan isänsä ammatti. Näin ollen esimerkiksi ruukuntekijän pojan oli turha haaveilla kirvesmiehen ammatista